

VOER·DANS·EN·SPEL·IN·HET·VERRE·OOSTEN

DOOR·EMILIE·VAN·KERCKHOFF

Im Anfang war der Rhythmus.
(HANS V. BÜLOW).

The symbolism of pose and gesture
is brought to a fine art in the move-
ments of Indian dancers.

(E. B. HAVELL. Indian
Sculpture and Painting).

Naar de ons van oudsher bekende ver-
deeling der schoone kunsten in die van
ruimte, — waaronder bouwkunst, beeld-
houwkunst en schilderkunst begrepen zijn, —
en die van tijd, worden tot de laatste
muziek, dans en dramatische kunst gerekend.
En al schijnt het ons, Westerlingen, dat in
deze trits de danskunst eene indringster is
en dat velen het bijna als heiligschennis
moeten beschouwen, haar in één adem met
de verheven uitingen van muziek en drama-
tische kunst te noemen, zoo zal toch een die-
per doordringen in het wezen en den ont-
wikkelingsgang dezer oeroude kunst be-
wijzen, dat de drie zusters sinds duizenden
van jaren op het nauwst met elkaar verbon-
den zijn, ja, dat zonder muziek en dans de
mimische kunst, het drama, ondenkbaar
zouden zijn.

Wel zelden heeft eene maatschappelijke
instelling eene zóó ingrijpende verandering
in den loop der tijden ondergaan als de dans.
Was deze kunst in het Oosten, haar geboorte-
land, waarlijk eene sociale instelling, deel
uitmakend van het godsdienstig ritueel en
aan vaste voorschriften gebonden, naar het

Westen overgebracht, verloor zij allengs hare
beteekenis en daarmede hare schoonheid en
opvoedende kracht.

Dat verklaart het diepgaand verschil in
opvattingen tusschen Oosten en Westen
wanneer er van danskunst sprake is. In de
Westerse kultuurlanden heeft zij een toe-
vlucht gezocht óf op het theater, waar zij
als ballet óf pantomime eene attractie voor
het groote publiek vormt; óf in de heete
danzalen van stad en dorp, waar zij eene
der meest gezochte middelen tot vermaak
is geworden. Ballet en pantomime zijn ge-
groeid uit de mimische kunst en hebben een
bepaalden ontwikkelingsgang doorlopen.

Maar in den modernen dans, opgevat als
middel tot vermaak, zoekt men te vergeefs
de schoonheid der beweging en de rhyth-
mische kracht, die zijne hoofdelementen
moesten zijn.

Tot het inzicht, dat dans de plastisch uit-
gebeelde rhythmus is, schijnt men in het
laatste tiental jaren teruggekeerd. Daarvan
getuigen de pogingen van vele beroepsdan-
sers en danseressen, die ieder op eigen wijze
trachten eene kunst op te heffen en te ver-
edelen, die na eene ontwikkelingsgeschiedenis
van eeuwen ten slotte voor goed tot ont-
aarding en verval veroordeeld scheen. En
het is niet te verwonderen, dat zij voor het
bereiken van hun doel in de leer moeten gaan
bij de landen der klassieke oudheid en die
van het verre Oosten. Dáár toch heeft men